

Discurs inaugural dels Diàlegs Panikkarians

Palau Robert, Barcelona, 13 de setembre del 2013

L'any 2002, Narcís Comadira iniciava una conferència titulada «¿Per què Verdaguer?» amb una referència a l'assaig sobre Shakespeare de Harold Bloom: «La resposta a la pregunta “per què Shakespeare” ha de ser: “¿i qui més hi ha?”» Semblantment, Comadira creia que, desplaçant la qüestió a la poesia catalana de la Renaixença, la pregunta sobre per què Verdaguer només podia tenir una resposta: «¿I qui més hi ha?» Si traslладem la qüestió de la poesia a la filosofia catalana posterior a Lull, fàcilment aflora als llavis la pregunta següent: «¿Per què Panikkar?» I amb la mateixa facilitat ens adonem que només podem respondre això: «¿I qui més hi ha?»

¿Qui més hi ha en la filosofia catalana posterior a Ramon Lull? ¿Balmes, autor d'una obra escrita en castellà i deutor d'unes formes de pensament que avui ens resulten força allunyades? ¿Maragall, la potència del pensament del qual jo mateix he reivindicat, però que malgrat tot no consideraria mai filòsof en sentit tècnic estricte? ¿Eugeni d'Ors, que en català fou més escriptor que filòsof? ¿Francesc Pujols, si és que ens l'hem de prendre seriosament, cosa que encara no tinc clar? ¿Ferrater Mora? Potser només l'estimat i enyorat Eugenio Triás, que escrivia en castellà i que probablement no s'hauria sentit del tot còmode situat dins una tradició filosòfica catalana, pot competir amb Panikkar a l'hora d'alçar, entre nosaltres, una proposta filosòfica de gran volada. En definitiva, l'evidència s'imposa: ¿per què Panikkar? Doncs bé: ¿i qui més hi ha?

Tres anys després de la seva defunció, tornem a Panikkar perquè, sense cap mena de dubtes, la seva obra el sobreviu. Estem davant d'una proposta filosòfica d'una importància excepcional. Fragmenta té l'honor de publicar, per voluntat de l'autor, l'Opera Omnia Raimon Panikkar, el magne i apassionant projecte que aplegarà l'obra completa del pensador. Seran disset volums més els annexos. En portem set de publicats. Quan acabem el cicle, ja seran vuit. Si atenem a les dificultats de publicació d'altres grans projectes d'obres completes a casa nostra (Verdaguer, Maragall, Carner, Sagarra, Espriu...), haver publicat del 2009 al 2013 ja set volums, és a dir, pràcticament dos per any, em sembla que revela un esforç editorial notable, possible gràcies al suport i la implicació de la Generalitat de Catalunya, de la Fundació La Caixa i de la Fundació Vivarium, suport i implicació que em plau agrair ben cordialment. Però no n'hi ha prou amb publicar l'obra: cal afavorir-ne la lectura i la relectura, l'apropiació i la discussió. Per dir-ho amb un terme car a Panikkar, cal aconseguir que l'obra sigui *fecunda*, que *fecundi* la reflexió contemporània sobre els grans temes que van suscitar l'interès de l'autor. Aquests Diàlegs Panikkarians, que avui inaugurem, tenen precisament aquest objectiu: afavorir la lectura i relectura d'un dels llegats intel·lectuals més apassionants que tenim entre mans. Per fer aquesta lectura comptem amb unes veus realment de luxe. Avui, Jordi Pigem i Victoria Cirlet. I, en les properes sessions, Francesc Torralba i Vicenç Villatoro, Laura Borràs i Jaume Pòrtulas, Josep-Maria Terricabras i Eduard Cairol, Victòria Camps i Salvador Giner, Joan-Carles Mèlich i Àlex Susanna, Amador Vega i Xavier Melloni, i Agustí Pániker i Vicente Merlo. A tots ells, gràcies per haver acceptat la nostra invitació. Gràcies també a la Institució de les Lletres Catalanes, pel seu suport. Gràcies als responsables del Palau Robert, per la seva acollida. Gràcies a la Fundació Vivarium, que ha contribuït decisivament a fer possible aquest cicle. Gràcies a Casa Àsia i a l'Institut d'Humanitats de Barcelona, per la seva col·laboració desinteressada. Gràcies a l'equip de Fragmenta, Inês Castel-Branco, Marina Vallès i, molt particularment, Ramon Bassas, que ha tingut cura dels detalls de l'organització d'aquest cicle amb el màxim entusiasme. Gràcies a tots vostès, per ser sensibles a la crida a llegir i rellegir Panikkar.

Ignasi Moreta (Fragmenta Editorial)